

V Bruseli 24. júna 2026
(OR. en)

10460/26

Medziinštitucionálne spisy:
2025/0543(COD)
2025/0544(CNS)

RECH 277
COMPET 760
IND 408
MI 624
EDUC 266
TELECOM 310
ENER 391
ENV 718
CLIMA 324
AGRI 491
TRANS 414
SAN 473
BIOTECH 77
CADREFIN 287
CODEC 1161

POZNÁMKA K BODU A

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Predmet:	Balík Horizont Európa: rámcový program pre výskum a inovácie na obdobie 2028 – 2034 a) Rámcový program a jeho pravidlá účasti a šírenia b) Osobitný program na vykonávanie programu Horizont Európa – <i>čiastočné všeobecné smerovanie</i>

ÚVOD

1. Komisia 16. júla 2025 uverejnila návrhy „balíka“ programu Horizont Európa: nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program Horizont Európa, rámcový program pre výskum a inovácie (ďalej len „rámcový program“)¹ a rozhodnutie Rady, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont Európa (ďalej len „osobitný program“)².
2. V návrhu rámcového programu predloženého Komisiou sa predpokladá finančné krytie vo výške 175 miliárd EUR v bežných cenách na jeho vykonávanie na obdobie 2028 – 2034.
3. V záujme zabezpečenia plynulého investičného procesu Komisia navrhuje vytvoriť úzke prepojenie na Európsky fond pre konkurencieschopnosť, najmä prostredníctvom kolaboratívnych výskumných a investičných činností, ktoré podpora segmenty politiky tohto fondu.
4. Za tieto návrhy je zodpovedný Výbor Európskeho parlamentu pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE). Spravodajcom pre rámcový program bol vymenovaný pán Christian Ehler (PPE, DE) a spravodajcom pre osobitný program bol vymenovaný pán René Repasi (S&D, DE).
5. Európsky dvor audítorov zaujal stanovisko k návrhom 12. januára 2026³.
6. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko k návrhu 22. januára 2026⁴.
7. Európsky výbor regiónov zaujal stanovisko k návrhom 7. mája 2026⁵.

¹ 12007/25 REV 1.

² 12005/25 REV 1.

³ 5280/26.

⁴ 9403/26.

⁵ 9391/26.

II. POKROK DOSIAHNUTÝ V RADE

8. Rada pre konkurencieschopnosť na svojich zasadnutiach 30. septembra 2025, 9. decembra 2025, 27. februára 2026 a 29. mája 2026 viedla diskusie o smerovaní týkajúce sa tematických oblastí súvisiacich s programom Horizont Európa. Diskusie o smerovaní poskytli všeobecné usmernenia a týkali sa tém výskumu a inovácií v oblasti dvojako použitia, bezpečnosti a obrany, budúcich európskych partnerstiev, stanovovania strategických priorít a rozširovania s cieľom dosiahnuť pozíciu Rady.
9. Počas dánskeho a cyperského predsedníctva pracovná skupina pre výskum preskúmala deväť kompromisných znení predsedníctva, ktoré sa týkali oboch návrhov.
10. COREPER na zasadnutí 24. júna 2026 potvrdil znenia všeobecných smerovaní a vyzval Radu, aby o nich dosiahla dohodu ako o bode A na jednom z nadchádzajúcich zasadnutí. Potvrdila tiež znenie vyhlásenia uvedené v dodatku ADD 1 k tejto poznámke a vyzvala Radu, aby schválila znenie uvedeného vyhlásenia ako bod A programu jedného z nadchádzajúcich zasadnutí.
11. Keďže navrhovaný rámcový program a osobitný program sú súčasťou balíka návrhov súvisiacich s viacročným finančným rámcom (VFR), všetky ustanovenia v textoch, ktoré majú vplyv na rozpočet alebo zodpovedajú prvkom, ktoré sú súčasťou horizontálnych rokovaní o VFR, sa uvádzajú v zátvorkách, a preto sú vylúčené z čiastočného všeobecného smerovania, kým sa nedosiahne ďalší pokrok v súvislosti s VFR. Tieto ustanovenia sa uvádzajú v hranatých zátvorkách. Ustanovenia o opatreniach na rozširovanie účasti tvoria súčasť celkovej rovnováhy a majú sa vykladať so zreteľom na súčasný stav rokovaní o celkovom balíku VFR.
12. Treba poznamenať, že ustanoveniami týkajúcimi sa Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) a znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS) nie je dotknutá konečná pozícia Rady k Európskemu inovačnému a technologickému inštitútu (EIT) a jeho znalostným a inovačným spoločenstvám (ZIS), ktorá sa stanoví v neskoršej fáze po preskúmaní nadchádzajúceho návrhu Komisie na revíziu nariadenia o EIT. V tejto súvislosti sa vyhlásenie Rady uvádza v dodatku ADD 1 k tejto poznámke.

III. SÚČASNÝ STAV V EURÓPSKOM PARLAMENTE

13. Návrhy správ spravodajcov o rámcovom programe a osobitnom programe boli vydané 3. marca 2026 a predložené na zasadnutí výboru ITRE 13. marca 2026, čím sa formálne začala fáza vecného preskúmania a pozmeňujúcich návrhov výboru. Prijatie záverečných správ výborom ITRE je v súčasnosti naplánované na 10. septembra 2026, pričom hlasovanie o mandáte Európskeho parlamentu na rokovanie sa očakáva na plenárnom zasadnutí 5. – 8. októbra 2026.

IV. HLAVNÉ PRVKY KOMPROMISNÉHO ZNENIA PREDSEDNÍCTVA

14. Hlavné prvky kompromisného znenia možno zhrnúť takto:
- a) Navrhovaným modelom **riadenia** sa posilňuje zapojenie Rady a členských štátov do procesu stanovovania strategických priorít programu Horizont Európa. Proces by sa začal poradenstvom Výboru pre európsky výskumný priestor a inováciu (ERAC) o usmerneniach pre výskum a inovácie. Uvedené poradenstvo by sa zakladalo na prognóze a analýze založenej na dôkazoch, ktorú by poskytli okrem iného útvary Komisie. Toto poradenstvo výboru ERAC by potom prispelo k vypracovaniu viacročného strategického dokumentu Komisiou. Strategické zloženie programového výboru v jeho poradnej úlohe by poskytovalo odporúčania týkajúce sa celkového strategického smerovania a priorít programu a koordinovalo by sa prostredníctvom spoločných zasadnutí s Generálnym výborom Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť (ECF), najmä pokiaľ ide o pilier II.
 - b) Medzi **horizontálne zásady** sa v kompromisnom znení doplnili odseky o podpore cezhraničnej spolupráce, o prístupe k dvojakému použitiu už v štádiu návrhu programu, o systematickom uplatňovaní rodovej rovnosti a o synergiách s inými programami Únie.

- c) V kompromisnom znení sa posilňujú ustanovenia o **európskych partnerstvách** tým, že sa Rade alebo jej poradným orgánom udeľuje usmerňujúca úloha pri vymedzovaní oblastí partnerstiev a vyzýva sa na súdržnosť s inými programami Únie, najmä pokiaľ ide o činnosti uvádzania na trh. V znení sa takisto objasňujú zmluvné dojednania, na ktorých by mali byť partnerstvá založené, druhy a spôsoby príspevkov a zavádza sa silnejší prístup založený na životnom cykle vrátane mechanizmov monitorovania, prechodu a postupného ukončenia. V znení sa tiež stanovuje maximálna suma z piliera II, ktorá sa má prideliť na rôzne nástroje partnerstva. Partnerstvá sú koncipované ako súčasť súdržného portfóliového prístupu a očakáva sa od nich, že budú podporovať celý hodnotový reťazec výskumu a inovácií vrátane činností zavádzania financovaných v rámci iných programov Únie a vnútroštátnych programov.
- d) Pokiaľ ide o **bezpečnosť výskumu**, v kompromisnom znení sa zavádza osobitné vymedzenie a osobitný článok, v ktorom sa stanovuje rámec na identifikáciu, posudzovanie a zmierňovanie rizík spojených s výskumnými a inovačnými činnosťami. Ďalej sa v ňom objasňujú opatrenia, ktoré sa môžu uplatniť v odôvodnených prípadoch s cieľom určiť okrem iného obmedzenia účasti, požiadavky týkajúce sa výsledkov a dodatočné záruky. Tie isté ustanovenia zároveň naďalej podporujú primeraný prístup založený na riziku počas celého vykonávania programu a zachovávajú zásadu čo najotvorenejšieho a podľa potreby uzavretého prístupu.
- e) V oblasti **piliera I („Excelentná veda“)** znenie obsahuje úpravy týkajúce sa pracovných podmienok a funkčného obdobia predsedu Európskej rady pre výskum (ERC) a zloženia a funkčného obdobia vedeckej rady ERC. V prípade ERC aj akcií Marie Curie-Sklodowskej (MSCA) sa dopĺňa osobitné zameranie na začínajúcich výskumných pracovníkov.

- f) V oblasti **piliara II („Kolaboratívny výskum a inovácie“)** sa objasnilo zameranie **zložky „Spoločnosť“** vrátane podpory programu pre výskumné a inovačné časti misií EÚ a Nový európsky Bauhaus (NEB), ako aj súlad so zložkou „Konkurencieschopnosť“. V kompromisnom znení sa zavádzajú aj ustanovenia zamerané na zabezpečenie vyváženého prístupu medzi kolaboratívnymi výskumnými akciami zdola nahor a vopred definovanými témami zo strategických oblastí.
- g) V oblasti **piliara III („Inovácie“)** sa podrobnejšie špecifikuje úloha programových manažérov **Európskej rady pre inovácie (EIC)**, a to aj v súvislosti s riadením vysokorizikových inovačných portfólií. Dôležité je, že revidované znenie zahŕňa možnosť, aby **EIC podporovala inovácie v oblasti kritických špičkových technológií so zameraním na obranné aplikácie** až do maximálnej výšky rozpočtu piliara III, pričom sa objasní komplementárnosť s ECF.
- h) V oblasti **piliara IV („Európsky výskumný priestor“)** Rada alebo jej poradné orgány majú úlohu pri vymedzovaní oblastí na podporu nákladov na budovanie alebo významnú modernizáciu výskumných a technologických infraštruktúr. V znení sa ďalej objasňuje strategická úloha príslušných fór o infraštruktúre a zavádzajú sa kritériá spojené s dôkazmi o nových kapacitách a ich účinnom vykonávaní.
- i) Pokiaľ ide o **rozšírenie účasti** po čiastočnom zrušení príslušných ustanovení predsedníctvom sa vkladajú ďalšie špecifikácie týkajúce sa podporných opatrení, najmä pokračovania úspešných nástrojov a možného zavedenia nových nástrojov. V kompromisnom znení sa takisto posilňuje cieľ, ktorým je udržateľná konvergencia výskumných a inovačných kapacít a pokračujúci pokrok v celej Únii. Pre veľký počet delegácií je dohoda o týchto ustanoveniach úzko spojená so súčasným stavom rokovaní o celkovom balíku VFR.
- j) Pokiaľ ide o **pravidlá účasti a šírenia**, objasnilo sa znenie kritérií oprávnenosti spolu s ďalšími úpravami ustanovení o hodnotení návrhov.

- k) Pokiaľ ide o **komitológiu**, doplnil sa postup preskúmania pre všetky zloženia s výnimkou pracovného programu ERC. Vkladá sa doložka o nevydaní stanoviska, ktorá bráni prijatiu vykonávacích aktov, ak programový výbor nevydá žiadne stanovisko.

III. ZÁVER

15. Rada (doprava, telekomunikácie a energetika) sa vyzýva, aby:

- dosiahla ako bod A dohodu o čiastočnom všeobecnom smerovaní k rámcovému programu, ako sa uvádza v dokumente 10464/26;
 - dosiahla ako bod A dohodu o čiastočnom všeobecnom smerovaní k osobitnému programu, ako sa uvádza v dokumente 10465/26;
 - schválila ako bod A znenie vyhlásenia uvedené v dodatku ADD 1 k tejto poznámke.
-